

Робота з професійної орієнтації, започаткована В.Д. Симоненком не припиняється в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка і нині, зокрема студентам пропонується курс «Профорієнтологія і кар'єра».

Література

1. Зінченко В.П., Щербина В.А. Про деякі питання розробки і впровадження універсального профдіагностичного приладу УДП-1. Актуальні питання підвищення ефективності профорієнтації молоді в умовах реалізації реформи школи. Перм, 1985.- С.115-118.
2. Крижанівський В. М. Матеріали до біографічного словника «Науково-педагогічні працівники Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка, 1952—1991 рр.» (літера «С, Х, Ш, Ю»). *Історичні студії суспільного прогресу*. 2017. Вип. 5. С. 311—333.
3. Симоненко В.Д., Зінченко В.П., Янцур М.С. Програми педагогічних інститутів. Збірник програм з професійної орієнтації учнів. Київ, 1993. 37 с.

В'ЯЧЕСЛАВ КУБИЦЬКИЙ: ВИДАТНИЙ ФІЗИК ТА ПЕДАГОГ

Гриценко Андрій

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, правознавства та
методики навчання

Народився В'ячеслав Антонович Кубицький 19 квітня 1924 року в м. Львів у родині поляків. Другу світову війну у вигляді «визвольного походу Червної армії» він зустрів 15-річним підлітком. Незадовго до німецького вторгнення закінчив 9-й клас середньої школи № 7 рідного Львова. Після повернення радянської влади, 20-річний В'ячеслав у лютому 1944 року був мобілізований до лав Радянської Армії. Відчув тяготи війни у складі 2-го Українського фронту, брав участь у бойових діях на території Румунії, Угорщини, Австрії, Чехії та Словаччини. З грудня 1944 р. і до кінця війни перебував у складі 81-ї стрілецької дивізії, продовжує військову службу ще 8 років [1; 2].

У 1949 р. екстерном закінчив Глухівський технікум механізації та електрифікації сільського господарства за спеціальністю технік-електрик і відразу вступив на заочне відділення фізико-математичного факультету Глухівського учительського інституту, закінчивши його в 1951 році за спеціальністю «викладач фізики та математики». В цей час одружився з Мотроною Дмитрівною Бірюк – на 5 років молодшою. У Глухові вона працювала в майстерні побутокмбінату. Первісток Володимир народився в 1950 році, а другий син Олександр в 1955 р. [1; 2].

Після завершення надстрокової служби та демобілізації у травні 1952 р. В. Кубицький розпочав свою педагогічну діяльність учителем фізики в середній школі №1 селища Дружба Ямпільського району на Сумщині. Відразу показав себе здібним методистом, який брав участь у науково-практичних конференціях району, області та республіки, активно працював над проблемою вдосконалення ефективності шкільного

фізичного експерименту. З 1953 року поєднував вчительську працю із заочним навчанням у Київському педагогічному інституті імені М. Горького, який закінчив 1956 р. за спеціальністю фізика з присвоєнням кваліфікації викладач фізики та математики та звання вчитель середньої школи. За два десятиліття вчительської праці написав та опублікував 15 наукових статей у відомому фаховому журналі «Фізика в школі», а також збірниках наукових праць та інших виданнях. Також учитель-новатор став автором декількох шкільних приладів, зокрема, для вимірювання прискорення вільного падіння та керамічних кільцевих магнітів, а також набір саморобних приладів з теми «Будова атому та атомного ядра». Природньо, як раціоналізатор, уже в 1960 р. став переможцем конкурсу на кращі прилади по темі «Будова атому та атомного ядра». Завдяки цьому він став відомим на всесоюзному рівні - його камеру для спостереження альфа-частинок рекомендував до використання журналу «Фізика в школі». За підтримки ради з раціоналізації та винахідництва при міністерстві освіти РСФСР її почали виробляти в Головнавтехпромі для всіх шкіл країни [2; 4].

У вересні 1973 р. був прикомандирований до річної аспірантури НДІ змісту і методів навчання Академії педагогічних наук СРСР, де виконував дисертаційну дослідження під науковим керівництвом члена-кореспондента АПН СРСР, кандидата педагогічних наук Б. С. Зворикіна

З 1 вересня 1974 р. був призначений старшим викладачем предметно-методичної комісії фізики і загальнотехнічних дисциплін Глухівського державного педагогічного інституту. За сумісництвом також працював молодшим науковим співробітником НДС інституту на 0,5 ставки [1; 2].

Після захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидат педагогічних наук (тема дисертації «Шляхи підвищення ефективності лабораторного експерименту з фізики в 8-10 класах») у травні 1976 року в Москві перейшов на посаду доцента кафедри фізики і загальнотехнічних дисциплін з вересня 1976 р. Паралельно викладав курс фізики у старших класах середніх шкіл № 1 та № 3 м. Глухова.

В інституті та школах у 1980-х рр. упровадив у практику виконання студентами лабораторних робіт програмовим калькулятором, про що також розповідав на сторінках журналу «Фізика в школі». Згодом склав програми для обробки результатів лабораторних робіт на ПМК. На лекціях постійно використовував демонстраційний експеримент й технічні засоби навчання. Запропонував серію нових дослідів при введенні поняття температури, визначення ємності конденсатора, абсолютної та відносної вологості повітря.

Рішенням Вищої атестаційної комісії при Раді Міністрів СРСР від 6 серпня 1986 року В. Кубицькому було присвоєно вчене звання доцента по кафедрі фізики та електротехніки. У 1987 р. одержав авторське свідоцтво на винахід «Прилад для визначення вологості повітря». За завданням міно освіти СРСР працював над створенням приладу для демонстрації дослідів з молекулярної фізики для промислового виробництва. Автор навчальних посібників «Практикум з фізики в середній школі», «Сучасний урок з фізики в школі». Розробив програму з курсу «Загальна елек-тротехніка». Підготував понад 40 науково-методичних статей для вчителів шкіл [2; 4].

З січня 1988 по вересень 1991-го та в 1996 р. обіймав посаду завідувача кафедри фізико-математичних дисциплін Глухівського педінституту. У 1990 р. у видавництві «Радянська школа» вийшов посібник для вчителя «Практикум з фізики в середній

школі». В 1995 р. було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України». Також був нагороджений медаллю «За трудову доблесть» (1970), Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, Почесними грамотами Міністерства освіти СРСР, Міністерства освіти УРСР [1; 2; 3].

Звільнився з Глухівського державного педагогічного інституту з 1 вересня 2000 року в зв'язку з виходом на пенсію, але й далі до самої смерті 17 жовтня 2008 року продовжував працювати вчителем фізики у Глухівській загальноосвітній школі I-III ступенів № 2. Похований у Глухові на Веригинському кладовищі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Відомчий архів Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка, особова справа викладача Кубицького В'ячеслава Антоновича (86 аркушів).

2. В'ячеслав Антонович Кубицький (1924 - 2008) : біобібліогр. покажчик до 100-річчя від дня народження / Кафедра історії, правознавства та методики навчання Глухівського нац. пед. ун-ту ім. О. Довженка ; [керівник вид. проекту О. І. Курок ; уклад.: А. П. Гриценко, І. М. Коренева]. Глухів : ГНПУ ім. О. Довженка, 2024. 48 с. : фото. («Видатні імена та події Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»).

3. Гриценко А. П. Розвиток Глухівського педагогічного інституту у 1990-х роках. *Сіверщина в історії України: збірник наукових праць / Національний заповідник «Глухів»*, Інститут історії України НАН України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. Ніжин, 2022. Вип. 15. С. 140 – 147. URL: http://resource.history.org.ua/publ/SIU_2022_15_28 (дата звернення: 23.03.2024 р.).

4. Кубицький В'ячеслав Антонович. *Портал «Книга педагогічної слави України»*. URL: <http://kps-ua.net/2010/sumska/kubickij-v-yacheslav-antonovich> (дата звернення: 23.03.2024 р.).

ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ГУРТОК ЄЛИСЕЯ ПЛЕТЕНЕЦЬКОГО В КИЄВІ НА ПОЧАТКУ XVII СТОЛІТТЯ

Хорошев Олександр

Національний університет цивільного захисту України (м. Харків)

кандидат історичних наук, доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін

Восени 2024 року виконується 400 років з дня смерті видатного українського просвітителя, письменника та архімандрита Києво-Печерського монастиря Єлисея Плетенецького. Це прекрасний привід згадати про цю людину, а також про створений ним просвітницький гурток, який став одним з центрів освіти та просвітництва в Україні XVII століття.

У нас практично немає відомостей про ранні роки Єлисея Плетенецького. Ми навіть не знаємо точної дати його народження. Це проміжок часу між 1550 та 1554 роками. І якщо вірною є друга дата, тоді можна 2024 рік вважати ще й 470-ю річницею з дня його народження.

Відомо, що Єлисей – це церковне ім'я нашого героя. Його світське ім'я – Олександр Хомич Плетенецький. Народився він на Львівщині, де й жили його батьки.